

KÖVETELMÉNYRENDSZER

Semmelweis Egyetem, Általános Orvostudományi Kar A gesztorintézet (és az esetleges közreműködő intézetek) megnevezése: Szaknyelvi Intézet
A tárgy neve: Az orvosi nyelvhasználat vallási és filozófiai eredete Angol nyelven: Religious and philosophical background of medical terminology Német nyelven: Religionsphilosophische Grundlagen des medizinischen Sprachgebrauchs Kreditértéke: 2 Heti óraszám: előadás: gyakorlat: <u>szeminárium: 2</u> Tantárgy típusa: kötelező kötelezően választható <u>szabadon választható</u>
Tanév: 2021/22
Tantárgy kódja: <i>(Új tárgy esetén Dékáni Hivatal tölti ki, jóváhagyást követően)</i>
Tantárgyfelelős neve: Dr. Fogarasi-Nuber Katalin Munkahelye, telefonos elérhetősége: Szaknyelvi Intézet (1094 Bp., Ferenc tér 15.), + 36-20-670-1330 Beosztása: igazgató Habilitációjának kelte és száma: -
A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye az orvosképzés kurrikulumában: A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat azokkal a vallási hiedelmekkel és filozófiai tanításokkal, amelyek közepette az orvoslás, mint tudomány, valamint az orvosi nyelvhasználat kialakult.
A tárgy oktatásának helye (előadóterem, szemináriumi helyiség, stb. címe): Szaknyelvi Intézet (1094 Bp., Ferenc tér 15.)
A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi: A kurzus során a hallgatók eredeti forrásszövegek megismerése által sajátítják el azokat a kultúrtörténeti és vallásfilozófiai alapokat, amelyek a leggyakrabban klinikai szakkifejezések kialakulásában szerepet játszottak, és mai használatukat is befolyásolták. A hallgatók az egyes klinikai szakkifejezések kultúrtörténetének és filozófiai háttérének megismerése által a klinikai szaknyelv értő alkalmazására lesznek képesek, továbbá sokrétű orvosi műveltségre tesznek szert.
A tantárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek): Szakorvosi terminológia (AOVNYE632_1M) vagy Latin nyelv II. (AOVNYE089_2M)
A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja: A legkisebb hallgatói létszám: 7 A legmagasabb hallgató létszám: 20 Bárki szabadon felveheti a kurzust, aki teljesítette a szakorvosi terminológia (felsőbb éven Latin nyelv II.) tárgyat.
A kurzusra történő jelentkezés módja: a Neptun-rendszeren keresztül
A tárgy részletes tematikája: <i>(Az elméleti és gyakorlati oktatást órákra (hetekre) lebontva, sorszámozva külön-külön kell megadni, az előadók és a gyakorlati oktatók nevének feltüntetésével, megjelölve a vendégoktatókat. Mellékletben nem csatolható! Vendégoktatókra vonatkozóan minden esetben szükséges CV csatolása!)</i> 1.) Istenek és betegségek, mágia és jóslás összefüggése az orvoslással. Mi a mágia, milyen fajtái

vannak, jóslási formák. Orvosi ismeretek Mezopotámiában és Egyiptomban. Irodalom: A szent betegség, Válogatások a Hippokratészi gyűjteményből, Gondolat, Budapest, 1991. 107-120. pp, Szabó Mária: Mágia az ókori orvoslásban, Magyar Orvosi Nyelv, XI. évf. I. szám, 2011. aug. 34-43. pp.

- 2.) Mágikus eljárások az ókorban és az erre vonatkozó forrásaink. Frazer: Az Aranyág, Századvég Kiadó, Budapest, 1993. 21-30. pp.
- 3.) Görög gyógyító istenek, Apollón és Aszklepiosz. Az első orvosok a iatromantészek, templomalvás, incubatio Epidaurosban és máshol. Az epidauroszi szentély. Csodálatos gyógyulások az epidauroszi szentélyben. Szabó Mária: Az életrendről, a Peri diaitész IV. könyve, álomfejtés, Ókor, 2009. VIII. évfolyam 2. szám, 86-92. pp.
- 4.) Az orvostudomány kezdetei: az első filozófusok. Püthagoreus iskola, a zene gyógyító hatása. A püthagoreus krótoni Alkmaion: a hippokratészi nedvelmélet előfutára, az első orvos, aki kecskéket boncolt. Görög gondolkodók I. Thalészról Anaxagoraszig, Kossuth Könyvkiadó, 1992. Püthagoreusok, 56-58. pp., Alkmaion uo. 49. p.
- 5.) Akragaszi Empedoklész tanításai, Görög gondolkodók II. Bp. Kossuth könyvkiadó, 1992. Empedoklésztől Démokritoszig, Empedoklész, 11-14. pp, 37-39. pp.
- 6.) Abdérai Démokritosz tanításai, Kirk-Raven-Scofield: A prezokratikus filozófusok, Atlantisz, 1998. 600-603. pp.
- 7.) Hippokratész és az orvostudomány megszületése, a kósi és a knidoszi orvosiskola. A Hippokratészi Corpus írásai. Hippokratész nedvelmélete, milió elmélete. Melyek lehetnek a hiteles Hippokratészi írások és miért? Válogatások a Hippokratészi gyűjteményből, Gondolat, Budapest, 1991. Az emberi természet 32-48. pp., A levegőről, a vizekről és a helyekről 161-186. pp. Szabó Árpád- Kádár Zoltán: Antik természettudomány, Gondolat, Budapest, 1984. 252-256. pp.
- 8.) Apollóniai Diogenész tanítása és a Hippokratészi Corpus Levegőről című írása. Szabó Mária: Filozófia és orvostudomány a Hippokratészi gyűjteményben, A levegőről, Ókor, 2007. VI. évfolyam 4. szám, 68-76. pp.
- 9.) A Hippokratészi Corpus Szent betegségről szóló írása, az ebben szereplő istenek, mint a betegség különböző formáinak okai.
- 10.) Arisztotelész filozófiája és orvoslással kapcsolatos tanításai.
- 11.) Hellénisztikus filozófiai iskolák, boncolás Alexandriában a Múszeionban. A hellénisztikus orvostudomány iskolái és tanításaik. Kitióni Apollóniosz. Szabó Árpád-Kádár Zoltán: Antik természettudomány, Gondolat, Budapest, 1984. 349- 366. pp.
- 12.) A római orvostudomány kialakulása, Celsus. A görög farmakológia a császárkorban : Dioszkoridész műve. Szabó Árpád- Kádár Zoltán: Antik természettudomány, Gondolat, Budapest, 1984. 367-385. pp.
- 13.) Galénosz, Szabó Árpád – Kádár Zoltán: Antik természettudomány, Gondolat, Bp. 1984. 389-404. pp.
14. Beszámoló

Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései: Orvostörténet

A tantárgy sikeres elvégzéséhez szükséges speciális tanulmányi munka: -
(Pl. terepgyakorlat, kórlapelemzés, felmérés készítése, stb.)

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége:
Legfeljebb 3 hiányzás megengedett; ennél több hiányzás esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett feladattal pótolhatja mulasztását (legfeljebb egy alkalommal); az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást.
A megengedettnél több hiányzás esetén orvosi igazolás szükséges a tartós betegségről vagy kórházi kezeléstről.

A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban:

Beszámoló az utolsó órán
Téma: az elvégzett tananyag
Pótlás és javítás: órán kívüli időpontban)

A félév aláírásának követelményei:

Legfeljebb 3 hiányzás megengedett; ennél több hiányzás esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett

feladattal pótolhatja mulasztását (legfeljebb egy alkalommal); az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást; aktív részvétel az órákon; a beszámoló teljesítése.
A vizsga típusa: gyakorlati jegy
Vizsgakövetelmények: - (Elméleti vizsga esetén kérjük a tételsor megadását, gyakorlati vizsga esetén a vizsgáztatás témakörét és módját.)
Az osztályzat kialakításának módja és típusa: (Az elméleti és gyakorlati vizsga beszámításának módja. Az évközi számonkérések eredményeink beszámítási módja.) A beszámoló és az órai munka alapján kapják a hallgatók a félév végi osztályzatot. Az elégtelen beszámolót meg kell ismételni – az ilyen hallgatóknak az elégtelen jegye is beleszámít a félév végi osztályzatba. A beszámoló értékelése: 0–50% = elégtelen (1) 51–60% = elégséges (2) 61–75% = közepes (3) 76–89% = jó (4) 90–100% = jeles (5)
A vizsgára történő jelentkezés módja:-
A vizsga megismétlésének lehetőségei:-
A tananyag elsajátításához felhasználható nyomtatott, elektronikus és online jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom (online anyag esetén html cím): Válogatások a Hippokratészi Gyűjteményből, Gondolat, Budapest, 1991. Válogatta: Havas László Szabó Árpád – Kádár Zoltán: Antik természettudomány, Gondolat, Budapest, 1984. G.S. Kirk – J.E. Raven – M. Schofield: A preszókratikus filozófusok, Atlantisz, Budapest, 1998. A.A. Long: Hellenisztikus filozófia, Osiris kiadó, Budapest, 1998. James G. Frazer: Az Aranyág, Századvég kiadó, Budapest, 1993. Henry E. Sigerist: A History of Medicine, Vol. I. Primitiv and Archaic Medicine, Oxford University Press, 1987. Lester S. King: Medical Thinking, A Historical Preface, Princeton University Press, Princeton, 1982. Leo Oppenheim: Az ókori Mezopotámia, Gondolat, Budapest, 1982. Rosalie David – Rick Archbold: Vallanak a Múmiák, Madison Press Books/ Cser Kiadó, Budapest, 2003. Mircea Eliade: Vallási eszmék és hiedelmek története I-III., Osiris – Századvég, Budapest, 1994. Roy Porter: Vér és Virtus, Az orvostudomány rövid története, HVG Kiadó, Budapest, 2003. Görög gondolkodók I-II. Kossuth könyvkiadó, Budapest, 1992.
A tárgyat meghirdető habilitált oktató (tantárgyfelelős) aláírása:
A gesztorintézet igazgatójának aláírása:
Beadás dátuma: 2021. 04. 15.

OKB véleménye:
Dékáni hivatal megjegyzése:
Dékán aláírása: